

Med stemmen som instrument

Kurs i rytmisk og klassisk sangteknikk for kor
Fagplan og beskrivelse

Bakgrunn og mål

Det ble høsten 2015 gjennomført en medlemsundersøkelse i regi av Norges Korforbund. Resultatene fra denne undersøkelsen gjorde det klart at våre medlemskor og dirigenter opplever et behov for kurs i sangteknikk. Norges Korforbund tilbyr derfor nå slike kurs til sine medlemskor. Vi har kvalifisert instruktører for disse kursene innenfor både klassisk og rytmisk repertoar.

Dette dokumentet gir noen rammer for kursene. Innenfor disse rammene vil kurset så kunne tilpasses av den enkelte instruktør slik at det passer for det aktuelle koret.

Kursene er for hele kor og ikke for enkeltsangere. Det er et poeng i seg selv at koret som helhet har vært gjennom den samme opplæringen.

I kursene forutsetter vi at korets faste dirigent deltar og har tett dialog med instruktøren på kurset. På den måten kan dirigenten anvende kunnskapen i sin senere instruksjon av koret.

Målgrupper: Alle typer kor.

Hvor og hvordan: Instruktøren kommer til koret enten på ukentlige øvinger eller over en helg hvor koret har seminar. Flere kor kan også møtes og gjennomføre kurset sammen.

Innhold i kurset

Sangteknikk er metoder som har til hensikt å aktivisere kroppen som verktøy for å bli en bedre sanger. I løpet av kurset skal koret ha fått undervisning i følgende temaer:

- Fysikk og holdning
- Pusteteknikk
- Vokalplassering
- Klang
- Intonasjon
- Artikulasjon og tekstbehandling
- Stemmens registre og funksjoner

Instruktøren skal i dialog med dirigenten komme fram til hvor mye hver av disse temaene skal vektlegges. Instruktøren kan også komme inn på andre temaer.

I undervisningen skal korets eget repertoar brukes.

Omfang

Kurset kan bestå av en eller flere samlinger. Det er en fordel å fordele kurset over flere samlinger da automatisering av ferdigheter tar tid.

Kurset har fire alternative rammer.

- Alternativ 1 – Kurs over to øvingskvelder
- Alternativ 2 – Kurs over fire øvingskvelder
- Alternativ 3 – Kurs over en hel dag
- Alternativ 4 – Kurs over én- eller flere helger.

Vi anbefaler at en øvingskveld varer i tre timer, og at en hel øvingsdag har seks timer undervisning.

Hvordan kor og instruktør finner hverandre

Norges Korforbund (NK) har opprettet en «stall» av kvalifiserte instruktører. Det er samlet inn relevante opplysninger om disse og instruktørene har selv formulert sine egne «salgstekster» til bruk for kor.

NK markedsfører kursene og korene tar så kontakt med NK og melder fra om behov for kursinstruktør, sjanger etc. Etter en dialog mellom NK og koret får koret en liste over tre til fem aktuelle instruktører innenfor den aktuelle sjangeren og som fortrinnsvis bor i den aktuelle landsdelen. Koret velger selv hvem av instruktørene de ønsker å engasjere og tar kontakt for å avtale tidspunkt.

Kor og instruktør inngår en avtale etter en fast mal som koret får fra NK. Godtgjørelse i henhold til faste satser ordnes direkte mellom kor og instruktør.

Kursmaterieill

Instruktøren bør basere sin undervisning på korets eget repertoar. Dette gir gjør det lettere for koret å implementere kunnskapen om stemmebruk på en god måte. Koret må i så fall ha stoffet innøvd før instruktøren kommer. Dette må avklares med dirigent i forkant av kurset.

Om korets program ikke egner seg som kursgrunnlag, bør den innleide instruktøren kunne presentere et programforslag for dirigenten og koret som egner seg for kursets formål. Under innledende samtaler eller kommunikasjon mellom dirigent og instruktør bør det så langt det lar seg gjøre, avklares hvilke faglige utfordringer koret har. På den måten kan instruktøren møte koret mest mulig forberedt.

Instruktøren forbereder eksempler på gode øvelser til kurset. Dette bør være øvelser for oppvarming og stemmetrening som samsvarer med kursets formål. Instruktøren skal i løpet av kurset gi dirigenten skriftlig materiale med hvilke teknikker og øvelser som er brukt i løpet av kurset. Formålet er at koret og dirigenten sammen skal ha mulighet til å videreføre nye teknikker og kunnskap om sangteknikk etter at kurset er avsluttet.

Eksempel på kurs

Sangkoret "Brumlebass" har planer om et musikalprosjekt og ønsker å lære mer om stemmebruk.

Koret melder fra om sitt behov til Norges Korforbund og får formidlet navn på aktuelle instruktører med relevant erfaring, som holder til i nærheten og som er tilgjengelig på de ukedagene oppdragsgiver ønsker. En tekstomtale av potensielle instruktører formidles også. (Denne teksten har instruktørene laget selv.)

Koret tar selv kontakt med den av instruktørene de velger ut og gjør avtale omkring omfang, tidspunkt og sted for kurset. Det signeres en avtale av begge parter. Koret får en avtalemal fra Norges Korforbund.

Det opprettes kontakt mellom instruktør og dirigent. Dirigenten / koret sender instruktøren aktuelt program og avklarer faglige utfordringer og hvor "skoen trykker". Det avtales også hvilke deler av programmet som egner seg best som grunnlag for kurset.

På første kursdag møter instruktøren koret og dirigenter deres. Dirigenten er tilstede hele tiden og dirigerer koret ved behov

I mellom første og andre kurshelg / kveld har instruktøren og dirigenten et faglig møte / samtale uten kor for å planlegge videre framdrift for kurset.

På andre kursdag friskes kunnskap fra forrige kursdag opp igjen, og instruktøren jobber videre med korets program. Dirigenten og instruktøren veksler på å lede koret.

Eksempel på en kursdag

- Oppvarming ved instruktøren hvor generelle sang- og pusteteknikker presenteres. Programmet presenteres for instruktøren. Fellessang og gjennomgang av programmet ved dirigent.
- Instruktøren tar tak i stoffet og jobber med koret. Dirigenten sitter med.
- Pause. Instruktøren avklarer utfordringer hos stemmegruppene med dirigenten.
- Ny jobbeøkt. Instruktøren tar en og en stemmegruppe ut fra koret og jobber med nødvendige teknikker og individuelle utfordringer. Koret jobber videre med dirigenten. Hver stemmegruppe jobber fra ca en halv time til en time alene med instruktøren. Eventuelt at instruktøren instruerer en og en stemmegruppe, mens dirigent og de andre stemmegruppene følger med.
- Pause. Dirigent og instruktør snakker sammen om hva stemmegruppene har jobbet med.
- Fellessang. Dirigenten leder koret, mens instruktøren supplerer med sine innspill og instruerer koret undervegs. Instruktøren kan også lede koret her om det er avklart i forkant
- Pause
- Ny felles jobbeøkt for koret med dirigent og instruktør. Her kan også instruktøren ved behov ta "enkelttimer" med stemmegrupper eller enkeltsangere som enten strever litt eller har ekstra utfordringer som solopartier og lignende.
- Felles avslutning for koret med instruktøren tilstede hvor dagens program gjennomgås og det knyttes linjer mellom ny sangteknikk og korets framføring av eget stoff.
- Kurset avsluttes med felles evaluering og / eller samtale mellom instruktør og dirigent.

Oslo 04.05.16

Inger-Pernille Stramrud, musikkfaglig korkonsulent i Norges Korforbund